

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziółka (spr.)

Sędziowie: SSO Ewa Taberska

SSO Małgorzata Winkler-Galicka

Protokolant: apl. adw. A. A.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Bogusława Tupaja

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 roku

sprawy **M. D. (D.)**

oskarżonego z art. 286 § 1 i 3 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P. z dnia 17 grudnia 2014 roku, sygnatura akt III K 884/14

1. zmienia zaskarżony wyrok i przyjmuje, że oskarżony M. D. w dniu 6 czerwca 2014 roku, w P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, ukraść dwie żarówki wartości 36,43 złotych na szkodę (...) sp. z o.o., to jest popełnił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i za to, na podstawie art. 119 § 1 k.w., wymierza mu karę 5 (pięciu) dni aresztu,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. S. kwotę 516,60 złotych tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwalnia oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania odwoławczego, w tym od uiszczenia jednej opłaty za obie instancje.

/-/M. G. /-/ M. Z. /-/E. T.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 roku, Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. uznał oskarżonego M. D. za winnego tego, że w dniu 6 czerwca 2014 roku, w P., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził pracownika sklepu (...) sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 36,43 złotych poprzez wprowadzenie w błąd co do tego, że posiadane przez niego żarówki nie pochodziły z w/w sklepu, czym działał na szkodę (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., uznając jednocześnie, że ów czyn stanowi wypadek mniejszej wagi, to jest za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 i 3 k.k. i za to, na podstawie art. 286 § 3 k.k., Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd Rejonowy, na podstawie § 14 ustęp 1 punkt 1 i ustęp 2 punkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (...), zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. S. kwotę 540 złotych + 23% VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej urzędu, a na podstawie art. 624

k.p.k. i art. 17 ustęp 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych i nie wymierzył mu opłaty.

Powyższy wyrok w całości i na korzyść M. D. zaskarżyła obrońca tego oskarżonego, zarzucając:

- obrazę przepisów prawa procesowego, to jest art. 17 § 1 punkt 3 k.p.k. poprzez jego nie zastosowanie i zaniechanie umorzenia postępowania w sytuacji, gdy społeczna szkodliwość zarzucanego oskarżonemu czynu jest znikoma,
- obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 286 § 1 k.k. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że czyn oskarżonego polegał na doprowadzeniu pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w sytuacji, gdy pokrzywdzony w ogóle nie poniósł szkody na skutek działania oskarżonego.

W uzasadnieniu wniesionej apelacji, stanowiącej w istocie rozwinięcie wskazanych wyżej zarzutów, skarżąca dodatkowo podkreśliła, że stan zdrowia oskarżonego nie pozwala mu aktualnie na pobyt w Zakładzie Karnym.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, a ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie M. D. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się być konieczną, albowiem zainicjowała kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku, w następstwie przeprowadzenia której ujawniono takie uchybienie Sądu I instancji, częściowo zaakcentowane także przez skarżącą, które skutkować musiało dokonaniem korekty wydanego orzeczenia, choć nie w żądany przez apelującą sposób.

Sąd Okręgowy, po zapoznaniu się z aktami niniejszej sprawy, treścią wyroku, jego pisemnym uzasadnieniem oraz lekturą wywiedzionej apelacji, podnosi, iż w pełni przychylił się do zarzutu skarżącej, że Sąd Rejonowy dokonując subsumcji zachowania M. D. dopuścił się obrazy prawa materialnego, to jest art. 286 § 1 k.k.

W tym miejscu przypomnieć należy, iż odpowiedzialność karną za naruszenie określonej w art. 286 § 1 k.k. normy prawnej ponosi ten, kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Istota tego przestępstwa polega więc na posłużeniu się fałszem jako czynnikiem sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd II instancji podnosi, iż kontrola instancyjna wykazała, że w świetle prawidłowo poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, nie sposób uznać, aby zachowanie oskarżonego realizowało wyeksponowane wyżej znamię przedmiotowe przestępstwa.

Należy w tym miejscu przypomnieć, opierając się na poczynionych przez sąd rozstrzygający ustaleniach faktycznych, że w dniu 6 czerwca 2014 roku, oskarżony wszedł do sklepu (...) sp. z o.o., okazał własne – przyniesione w kartonikach żarówki, a następnie, po dokonaniu ich oznakowania przez pracownika rzeczonego sklepu, wszedł na dział elektryczny, gdzie dokonał ich zamiany, to jest w miejsce własnych zużytych żarówek, włożył do oklejonych kartoników nowe żarówki, stanowiące własność sklepu (...) sp. z o.o. Nadto z ustalonego stanu faktycznego wynika jasno, że oskarżony nie uiścił opłaty za tak podmieniony towar i opuścił sklep w miejscu wyznaczonym dla osób, które nie dokonały zakupów.

Z przypomnianego powyżej stanu faktycznego sprawy wynika zatem jednoznacznie, iż w żadnym momencie obecności oskarżonego w dniu 6 czerwca 2014 roku w sklepie (...) sp. z o.o., pokrzywdzony, a konkretnie jego pracownik, nie decydował o mieniu, to jest nie rozporządzał nim w związku z dokonaną przez oskarżonego „podmianą” towaru. To natomiast, że pracownicy ochrony sklepu zaobserwowali moment dokonania przez M. D. podmiany żarówek, utożsamiać można jedynie z ujawnieniem przez pracowników ochrony sklepu przestępstwa

polegającego na zaborze nie należącego do oskarżonego mienia. Z całą natomiast pewnością tego rodzaju zachowanie oskarżonego, to jest konkretnie dokonanie zamiany towaru w postaci żarówek, nie może zostać potraktowane jako czynność skutkująca niekorzystnym rozporządzeniem mieniem. Bowiern pokrzywdzony, w związku z tego rodzaju zachowaniem oskarżonego, nie rozporządzał jakimkolwiek składnikiem swego majątku.

Skoro zatem oskarżony w miejsce własnych żarówek, okazanych uprzednio pracownikom ochrony, zapakował przedmioty należące do pokrzywdzonego, a swoje własne pozostawił w sklepie, to oczywistym jest, że tym samym M. D. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia pokrzywdzonego – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...). Takie zaś zachowanie mogło zostać zakwalifikowane jedynie jako kradzież bądź z art. 278 § 1 k.k. bądź z art. 119 § 1 k.k. uwzględniając wartość przedmiotu kradzieży.

Niestety Sąd Rejonowy powyższe pominął, uznając a priori i bez jakiegokolwiek refleksji, że fakt okazania przy wejściu do sklepu kartoników z zużytymi żarówkami spełniał znamię przedmiotowe przestępstwa oszustwa w postaci doprowadzenia innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Sąd II instancji zaś raz jeszcze przypomina, iż istota określonego w art. 286 § 1 k.k. przestępstwa polega na posłużeniu się fałszem jako czynnikami sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej. Tymczasem zachowanie oskarżonego w postaci okazania przy wejściu do sklepu własnych kartoników z własnymi przepalonymi żarówkami, a następnie uzyskanie ich oznakowania, nie było działaniem fałszywym, a rzeczywistym, a co najważniejsze w żaden sposób nie skutkowało podejmowaniem przez pracownika pokrzywdzonego decyzji w zakresie rozporządzenia mieniem. Również takiej decyzji pracownik pokrzywdzonego nie podejmował w momencie opuszczania przez oskarżonego sklepu wraz z własnymi kartonikami, w których miał nowe ukradzione żarówki.

Reasumując, Sąd II instancji podnosi, iż Sąd Rejonowy, ustalając w sposób prawidłowy stan faktyczny niniejszej sprawy, dokonał jednak błędnej subsumcji zachowania M. D. poprzez zakwalifikowanie go jako przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Tymczasem w kontekście powyższych rozważań prawnych, nie ma wątpliwości, że podjętym w dniu 6 czerwca 2014 roku, a opisanym w części wstępnej zaskarżonego wyroku zachowaniem, M. D. wyczerpał znamiona wykroczenia, o którym mowa w art. 119 § 1 k.w. Przypomnieć bowiem należy, iż odpowiedzialności za naruszenie określonej we wskazanym powyżej przepisie normy prawnej podlega ten, kto kradnie, lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia.

W dniu 6 czerwca 2014 roku M. D. zabrał stanowiące własność pokrzywdzonego przedmioty w postaci dwóch żarówek firmy (...) o mocy 7 i 12 wat, za które nie zapłacił, i tym samym przywłaszczył sobie stanowiące własność pokrzywdzonego (...) sp. z o.o. rzeczy ruchome (żarówki). Jednocześnie wartość mienia, będącego przedmiotem przywłaszczenia przez oskarżonego, nie przekroczyła 1/4 minimalnego wynagrodzenia.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 roku, na podstawie art. 2 ustęp 5 ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, została określona wysokość płacy minimalnej na rok 2014 na poziomie 1680 złotych. Czwarta część tego płacy minimalnej stanowi wartość 420 złotych. Skoro wartość przywłaszczonego przez oskarżonego w dniu 6 czerwca 2014 roku mienia stanowi łącznie kwotę 36,43 złotych, to oczywistym jest, że nie przekracza ona progu wskazanego w treści przepisu art. 119 § 1 k.w.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uznał, że oskarżony M. D. w dniu 6 czerwca 2014 roku, w P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, ukraść dwie żarówki wartości 36,43 złotych na szkodę (...) sp. z o.o., to jest popełnił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

Dokonanie modyfikacji zaskarżonego wyroku w opisany wyżej sposób rodziło także obowiązek wymierzenia M. D. stosownej kary.

Wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. zagrożone jest karą aresztu, ograniczenia wolności albo karą grzywny. Biorąc pod uwagę wagę popełnionego przez oskarżonego czynu, Sąd II instancji uznał, że w realiach niniejszej sprawy karą adekwatną będzie wymierzenie wyżej wymienionemu kary izolacyjnej 5 dni aresztu. Dotychczasowa wielokrotna karalność M. D., w tym za naruszanie całego spektrum przepisów prawa, wyklucza przyjęcie, że wymierzenie wyżej wymienionemu kary wolnościowej spełni swoje cele w zakresie prewencji indywidualnej. Sąd II instancji wskazuje przy tym, że wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary ukształtowany został na niskim poziomie, oscylującym na minimalnym wręcz poziomie, i z całą pewnością nie może zostać uznany za surowy, bądź rażąco surowy.

Jednocześnie przeszkodą do wymierzenia M. D. tego właśnie rodzaju kary (izolacyjnej) nie mógł być stan zdrowia wyżej wymienionego. W żaden sposób nie negując bowiem tego, że oskarżony jest schorowany, Sąd Okręgowy zauważa jednak, że schorzenia te nie przeszkadzają oskarżonemu dopuszczać się sprzecznych z prawem zachowań. Zresztą Sąd Okręgowy wskazuje, że dołączone do apelacji sprawozdanie dotyczyło badania oskarżonego w dacie 29 maja 2014 roku, a zatem prawie rok wcześniej.

Odnosnie natomiast sformułowanego we wniesionej apelacji zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 17 § 1 punkt 3 k.p.k., Sąd II instancji zauważa, że wobec dokonania korekty zaskarżonego wyroku w opisany wyżej sposób, ustosunkowanie się do tego rodzaju zastrzeżenia jest bezprzedmiotowe. Przepisy ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nie znają pojęcia znikomej społecznej szkodliwości czynu, co zresztą wynika wprost z treści art. 5 § 1 k.p.s.w.

Kształtując natomiast swe orzeczenie o kosztach, Sąd Odwoławczy, mając na uwadze określone w art. 624 § 1 k.p.k. zasady słuszności, a w szczególności fakt, że dokonanie korekty zaskarżonego wyroku było wynikiem błędu Sądu I instancji, zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od uiszczenia opłaty za II instancję, a na podstawie art. 616 § 1 punkt 2 k.p.k. oraz na podstawie § 14 ustęp 1 punkt 4 i § 20 ustawy z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. S. kwotę 516,60 złotych brutto, tytułem zwrotu nie uiszczonych nawet w części kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. D. z urzędu w postępowaniu odwoławczym (punkt 2 i 3 wyroku z dnia 26 marca 2015 roku).

/M. G./ /M. Z./ /E. T./